

KOMENTÁŘ

6. 2. 2025

Výzkum a vývoj ve Středočeském kraji v roce 2023

Největším regionálním centrem v oblasti výzkumu a vývoje v České republice bylo hlavní město Praha, které se podílelo více než třetinou jak na celorepublikovém počtu zaměstnaných, tak na výši výdajů na výzkum a vývoj. Dalšími významnými regiony v této oblasti lidské činnosti byly Jihomoravský kraj a na třetím místě kraj Středočeský. Do Středočeského kraje se soustředila více než osmina celorepublikových výdajů (18,5 mld. Kč) a pracovala zde desetina všech zaměstnaných (8,7 tis. osob) ve výzkumu a vývoji. Podíl výdajů na výzkum a vývoj na hodnotě hrubého domácího produktu (HDP) Středočeského kraje byl mezi kraji rovněž třetí nejvyšší (2,0 %). Ze státního rozpočtu plynulo v roce 2023 na přímou veřejnou podporu výzkumu a vývoje 2,2 mld. Kč, což byla třetí nejvyšší částka mezi kraji a meziročně o 6,8 % více. Největší část státních rozpočtových prostředků směřovala v kraji veřejným výzkumným institucím (61 %), v rámci celé ČR přitom byly hlavními příjemci veřejné vysoké školy.

Výzkumem a vývojem (VaV) se ve Středočeském kraji v roce 2023 zabývalo 8 730 osob (přepočteno na plnou roční pracovní dobu plně věnovanou VaV činností). Počet těchto zaměstnanců v dlouhodobém pohledu rostl ve většině krajů, v posledním sledovaném roce 2023 však pouze v pěti. Ve Středočeském kraji činil poslední meziroční nárůst 1,7 %, což byl mezi kraji třetí nejvyšší nárůst. Úplně nejvíce vzrostl meziročně počet pracovníků ve VaV v Libereckém kraji (o 4,0 %), největší pokles zaznamenal naopak kraj Královéhradecký (o 6,3 %).

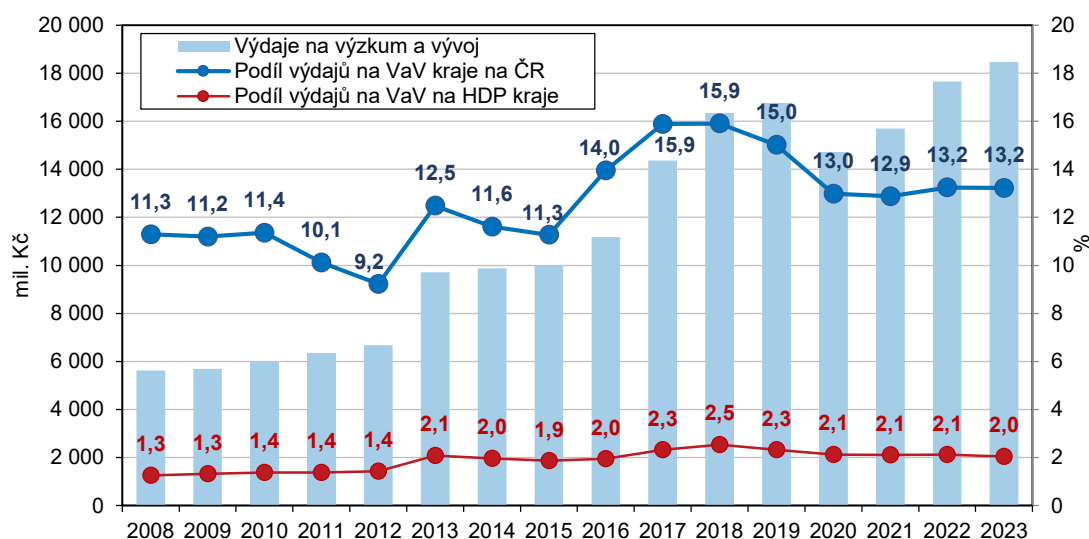
Dvě třetiny (67,2 %) celorepublikového počtu zaměstnanců VaV, který v roce 2023 činil 85 468 osob, byly soustředěny pouze do tří krajů – více než třetina (37,3 %) do hl. m. Prahy, pětina (19,6 %) do kraje Jihomoravského a desetina (10,2 %) do kraje Středočeského. Z ostatních krajů dosáhl výraznějšího podílu na počtu zaměstnanců VaV České republiky už jen kraj Moravskoslezský (5,3 %). Ve zbývajících deseti krajích se jednalo o podíl nižší než 5 %.

V roce 2023 dosáhly celkové výdaje na výzkum a vývoj ve Středočeském kraji 18,5 mld. Kč. Během posledních patnácti let se výdaje na VaV neustále zvyšovaly, výjimkou byl pouze rok 2020. Největší meziroční nárůsty výdajů na VaV byly ve Středočeském kraji zaznamenány v letech 2017 (o 3,182 mld. Kč, tj. o 28,5 %), 2013 (o 3,041 mld. Kč, tj. o 45,5 %), 2018 (o 1,986 mld. Kč) a 2022 (o 1,952 mld. Kč). V roce 2019 dosáhly celkové výdaje na výzkum a vývoj do té doby maximální hodnoty 16,761 mld. Kč. V roce 2020 ale došlo ve Středočeském kraji k poklesu výdajů, oproti roku 2019 se jednalo o 12,2% snížení (v ČR se naopak jednalo o 1,6% nárůst), v tomto roce poklesly výdaje celkem v devíti krajích. V roce 2021 došlo naopak ve většině krajů (v 11) k nárůstu výdajů a v roce 2022 vzrostly výdaje ve všech krajích. V posledním sledovaném roce 2023 zaznamenala růst většina (11) krajů, pokles byl patrný pouze v krajích Olomouckém, Moravskoslezském a Libereckém. Ve Středočeském kraji vzrostly celkové výdaje na výzkum a vývoj v roce 2023 na historicky nejvyšší hodnotu 18,5 mld. Kč, meziroční nárůst o 820 mil. Kč (resp. o 4,6 %) byl mezi kraji druhý (resp. šestý) nejvyšší.

KOMENTÁŘ

V roce 2023 dosáhly celkové výdaje na výzkum a vývoj v České republice 139,7 mld. Kč. Stejně jako u zaměstnaných platilo v případě výdajů na výzkum a vývoj také to, že přibližně dvě třetiny (69,4 %) celorepublikové hodnoty byly soustředěny pouze do tří krajů – hl. m. Prahy (39,5 %), Jihomoravského (16,7 %) a Středočeského kraje (13,2 %). Zastoupení Středočeského kraje na celorepublikové hodnotě výdajů byl větší než podíl kraje v případě zaměstnaných (10,2 %). Zastoupení kraje na celorepublikových výdajích se dlouho pohybovalo kolem hodnoty 11 %, následně došlo v roce 2016 k citelnému nárůstu a ve třech letech 2017 až 2019 se podíl držel nad hodnotou 15 %. V roce 2021 poklesl podíl celkových výdajů kraje na celorepublikových výdajích na 12,9 % a následně v letech 2022 a 2023 mírně vzrostl na výsledných 13,2 %.

Graf 1 Výdaje na výzkum a vývoj ve Středočeském kraji v letech 2008–2023

Podíl výdajů na výzkum a vývoj na krajské hodnotě hrubého domácího produktu (HDP) se postupně zvyšoval, až dosáhl v roce 2018 maximální hodnoty 2,5 %. Od roku 2019 následoval naopak postupný pokles tohoto podílu až na hodnotu 2,0 %. I přes tento pokles vykázal Středočeský kraj v roce 2023 třetí nejvyšší hodnotu po Jihomoravském kraji (2,8 %) a hl. m. Praze (2,7 %). Naopak nejnižší podíl zaznamenal Karlovarský kraj (0,3 %). Celorepublikový podíl výdajů na výzkum a vývoj na HDP činil 1,8 %.

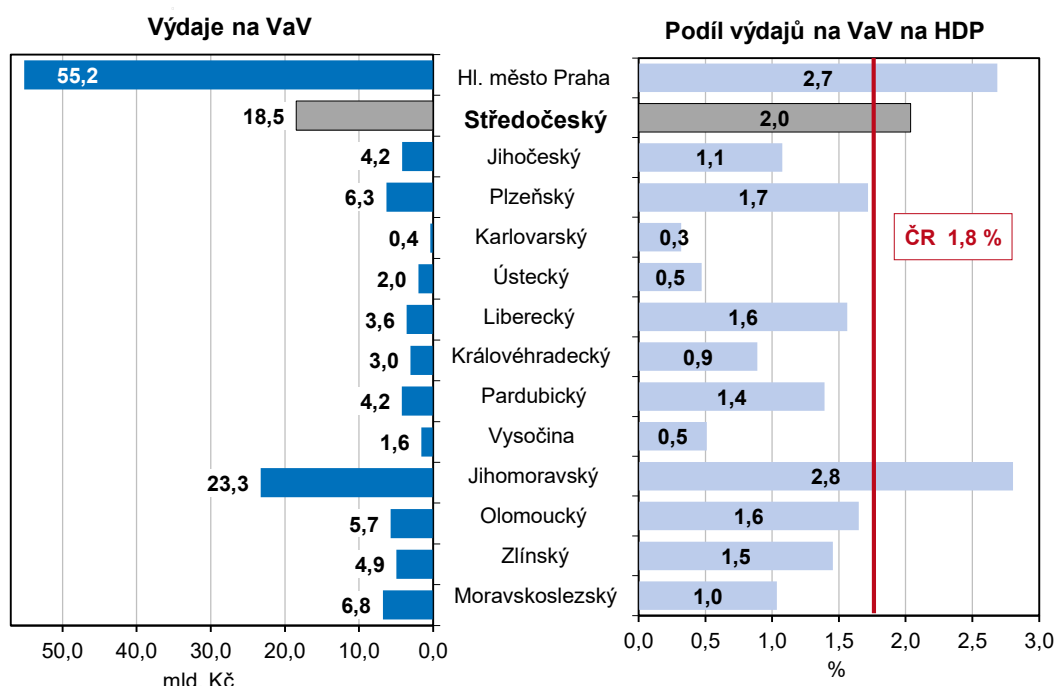
Nejvíce prostředků na výzkum a vývoj bylo ve Středočeském kraji (stejně jako ve všech krajích) v roce 2023 vynaloženo v podnikatelském sektoru. Šlo o 14,06 mld. Kč, což představovalo více než tři čtvrtiny (76,1 %) z celkové hodnoty výdajů. Na celorepublikové hodnotě výdajů v podnikatelském sektoru (90,403 mld. Kč) se Středočeský kraj podílel 15,6 %, což byl po hl. m. Praze (32,4 %) a Jihomoravském kraji (15,7 %) třetí nejvyšší podíl.

Ze státního rozpočtu bylo v České republice na přímou veřejnou podporu výzkumu a vývoje v roce 2023 vynaloženo 39,0 mld. Kč, tedy o 0,6 mld. více než v roce 2022. Do Středočeského kraje plynula po Praze (20,1 mld.) a Jihomoravském kraji (7,1 mld. Kč) třetí nejvyšší částka 2,2 mld. Kč, což bylo o 0,14 mld. Kč (o 6,8 %) více než v předchozím roce. Zatímco v rámci celé

KOMENTÁŘ

republiky směřovala největší část prostředků (17,3 mld. Kč, tj. 44,3 %) na výzkum a vývoj prováděný na veřejných vysokých školách; ve Středočeském kraji, v Praze a Jihočeském kraji byly hlavními příjemci podpory ze státního rozpočtu veřejné výzkumné instituce. Ve Středočeském kraji připadla veřejným výzkumným institucím částka 1,33 mld. Kč, která představovala 61% podíl z prostředků plynoucích do kraje ze státního rozpočtu v rámci přímé veřejné podpory výzkumu a vývoje.

Graf 2 Výdaje na výzkum a vývoj v krajích v roce 2023

Další poznatky z oblasti výzkumu a vývoje (včetně grafů, kartogramů, komentářů a podrobné metodiky) můžete získat na stránkách

<https://csu.gov.cz/vyzkum-a-vyvoj>

Kontakt:

Mgr. Iva Šnejdová
oddělení informačních služeb
Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj
T 274 054 175
E infoservisstc@csu.gov.cz